

انتظار، ایشار و مقامت

انتظار، ایثار و مقامت

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

سوره آل عمران آیه ۲۰۰

الغيبه للنعماني، النص، ص: ٢٧٣

مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ النُّعْمَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ الْبُنْدَنِجِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُوسَى الْعَبَّاسِيِّ، عَنْ هَارُونَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ عُرْوَةَ، عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مَعَاوِيَةَ الْعَجَلِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا.

قَالَ: «اصْبِرُوا عَلَى أَدَاءِ الْفَرَائِضِ، وَصَابِرُوا عَدُوَّكُمْ، وَرَابِطُوا إِمَامَكُمْ الْمُنتَظَرَ».

سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ؛ وَابْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنِ يَعْقُوبَ السَّرَّاجِ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): تَخْلُوا الْأَرْضَ مِنْ عَالِمٍ مِنْكُمْ حَتَّى ظَاهِرٍ يَفْزَعُ إِلَيْهِ النَّاسُ فِي حَلَالِهِمْ وَحَرَامِهِمْ؟

فَقَالَ: «لَا يَا أَبَا يُوسُفَ، وَإِنَّ ذَلِكَ لَشَيْءٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ قَوْلُهُ: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا اصْبِرُوا عَلَى دِينِكُمْ، وَصَابِرُوا عَلَى عَدُوِّكُمْ،

وَرَابِطُوا إِمَامَكُمْ فِيمَا أَمَرَكُمْ، وَفَرَضَ عَلَيْكُمْ»

تفسير نور الثقلين ج ١ ٤٢٨

قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا» فَقَالَ: اصْبِرُوا عَلَى الْمَصَائِبِ، وَصَابِرُوا هُمْ عَلَى التَّقِيَّةِ، وَرَابِطُوا عَلَى مَنْ تَقْتَدُونَ بِهِ، «وَ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ».

امام صادق علیه السلام می فرماید: «إِنَّ لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ غَيْبَةً الْمُتَمَسِّكِ فِيهَا بِدِينِهِ كَالْخَارِطِ لِلْقَتَادِ ثُمَّ قَالَ هَكَذَا بِيَدِهِ فَأَيْكُمْ يُمَسِّكُ شَوْكَ الْقَتَادِ بِيَدِهِ ثُمَّ أَطْرَقَ مَلِيًّا ثُمَّ قَالَ إِنَّ لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ غَيْبَةً فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَبْدٌ وَ لِيَتَمَسَّكُ بِدِينِهِ؛

برای صاحب این امر غیبتی خواهد بود که هر کسی در آن زمان بخواهد متمسک به دینش باشد و دینش را حفظ کند، مانند کسی است که بخواهد شاخه پر از خار قتاد را با دستش بتراشد. بعد فرمودند: به این صورت [و با دستشان به ما نشان دادند و فرمودند:] پس کدام یک از شما خارهای درخت قتاد را با دستش می گیرد؟ و سپس فرمودند: برای صاحب این امر غیبتی است [که بسیار سخت و طولانی است] پس بنده خدا باید خداترس بوده و [در آن زمان] تمسک به دینش جسته و از آن کمک بخواهد.»

کمال الدین و تمام النعمه، ج ۲، ص: ۵۱۴

«اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقْدَ نَبِيِّنَا، وَغَيْبَهُ إِمَامِنَا، وَشِدَّةَ الزَّمَانِ عَلَيْنَا، وَوُقُوعَ الْفِتَنِ بِنَا، وَتَظَاهِرَ
الْأَعْدَاءِ عَلَيْنَا، وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا، وَقِلَّةَ عَدَدِنَا؛

خدایا به تو شکایت می کنیم، از فقدان پیامبرمان و غیبت اماممان و سختی زمانه بر ضد
وجودمان و فرود آمدن فتنه ها بر سرمان و پشت به پشت هم دادن دشمنان به زیانمان و
بسیاری دشمنانمان و کمی نفراتمان».

التشريف بالمنن في التعريف بالفتن، ص: ٧٠

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «سَتَكُونُ بَعْدِي فِتْنٌ، مِنْهَا: فِتْنَةٌ الْأَحْلَاسِ يَكُونُ فِيهَا حَرْبٌ وَ هَرَبٌ ثُمَّ بَعْدَهَا فِتْنٌ أَشَدُّ مِنْهَا، ثُمَّ تَكُونُ فِتْنَةٌ كُلَّمَا قِيلَ: انْقَطَعَتْ تَمَادَتِ حَتَّى لَا يَبْقَى بَيْتٌ إِلَّا دَخَلَتْهُ وَ لَا مُسْلِمٌ إِلَّا صَكَّتَهُ حَتَّى يَخْرُجَ رَجُلٌ مِنْ عِثْرَتِي؛

به زودی پس از من فتنه‌هایی پیش می‌آید؛ از آن جمله است فتنه‌هایی که در آن فرار و جنگ خواهد بود و بعد از آن فتنه‌های دیگری که سخت‌تر از فتنه‌های گذشته باشد رخ دهد که هر چقدر فتنه‌ای به پایان رسد گفته شود منقطع گردید؛ باز هم امتداد یابد تا آنجا که خانه‌ای باقی نماند، جز آنکه فتنه در آن داخل گردد و هیچ مسلمانی باقی نماند مگر اینکه آن فتنه به وی می‌رسد تا بالاخره مردی از عثرت من خروج نماید».

الكافی (ط - الإسلامیة)، ج ۱، ص: ۳۷۱

امام صادق علیه السلام می فرماید: «اعْرِفْ إِمَامَكَ فَإِنَّكَ إِذَا عَرَفْتَ لَمْ يَضُرَّكَ تَقَدَّمَ هَذَا الْأَمْرُ
أَوْ تَأَخَّرَ؛

امامت را بشناس، زیرا هر گاه امامت را شناختی تقدّم یا تأخر این امر (ظهور) زیانت
ندهد.»

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَخْرُجُ نَاسٌ مِنَ الْمَشْرِقِ فَيُؤْتُونَ لِلْمَهْدِيِّ عِزًّا يُعْنِي سُلْطَانَهُ

گروهی از ناحیه مشرق، قد بر می‌افرازند و زمینه حکومت مهدی (ع) را فراهم می‌سازند.

الكافی (ط - الإسلامیة)، ج ۱، ص: ۳۷۱

عَنْ عَلِيِّ بْنِ عِيسَى عَنْ أَيُّوبَ بْنِ يَحْيَى الْجَنْدَلِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْأَوَّلِ ع:

قَالَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ قِمٍّ يَدْعُو النَّاسَ إِلَى الْحَقِّ يَجْتَمِعُ مَعَهُ قَوْمٌ كَزُبْرِ الْحَدِيدِ لَا تُزَلُّهُمْ الرِّيحُ الْعَوَاصِفُ وَلَا يَمْلُونِ مِنَ الْحَرْبِ وَلَا يَجْبُنُونَ وَعَلَى اللَّهِ يَتَوَكَّلُونَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ.

«مردی از اهالی قم مردم را به حق فرا می خواند، گروهی که دل های آنان چون پاره های آهن است، گرد او جمع می شوند. طوفان های سخت آنان را نمی لرزاند. از جنگ خسته نمی شوند و بیمی به خود راه نمی دهند، بر خدا توکل می کنند و عاقبت [نیک] از آن پرهیزگاران است.»

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ سَعِيدٍ قَالَ حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ الْحَسَنِ عَنْ أَخِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عُمَرَ
الْحَلَبِيِّ عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ مُوسَى عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ يَحْيَى بْنِ سَامٍ عَنْ أَبِي خَالِدِ الْكَابَلِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع أَنَّهُ قَالَ: كَانِي بِقَوْمٍ
قَدْ خَرَجُوا بِالْمَشْرِقِ يَطْلُبُونَ الْحَقَّ فَلَا يُعْطَوْنَهُ ثُمَّ يَطْلُبُونَهُ فَلَا يُعْطَوْنَهُ فَإِذَا رَأَوْا ذَلِكَ وَضَعُوا سِيُوفَهُمْ عَلَى عَوَاتِقِهِمْ
فَيُعْطُونَ مَا سَأَلُوهُ فَلَا يَقْبَلُونَهُ حَتَّى يَقُومُوا وَ لَا يَدْفَعُونَهَا إِلَّا إِلَى صَاحِبِكُمْ قَتَلَاهُمْ شُهَدَاءُ أَمَا إِنِّي لَوْ أَدْرَكْتُ ذَلِكَ لَأَسْتَبَقْتُ
نَفْسِي لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ.

«گویا می بینم مردمی را که در مشرق قیام کرده اند و حق را می طلبند و بدیشان داده نمی شود؛ ولی از پای
نمی نشینند. از این رو سلاح در دست می گیرند، در نتیجه آنچه می خواستند بدیشان داده می شود. اما نمی پذیرند تا
آنکه قیام می کنند و حکومت را به کسی جز صاحب شما (امام عصر (عج)) تحویل نمی دهند. کشته شدگان از آنان،
شهیدند.»

آگاه باشید که اگر من در آن زمان حضور داشتم، وجودم را وقف صاحب این امر می کردم.»